

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

S. Ioannis Damasceni Historia, De Vitis Et Rebus Gestis SS. Barlaam Eremitæ, Et Iosaphat Indiæ regis

Johannes <Damascenus>

Coloniæ, 1624

Cap. XV. Barlaam Eleemosynam laudat, atq[ue] ostendit multos salutis
causa facultatibus omnibus suis nuncium remisisse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45244

180 BARLAAM ET IOSAPHAT
BARLAAM ELEMOSYNAM
laudat: atque ostendit multos salutis cau-
sa facultatibus omnibus suis
nuntium remi-
sisse.

CAPVT XV.

DIXIT autem Iosaphat ad Senem:
Quanam igitur ratione pecunia-
rum thesauros illuc prēmittere queam,
vt eorum, cū hinc abscessero, fru-
ctum ab omni furto & interitu alie-
num nanciscar, quonamque item pa-
cto meum in res præsentes odium de-
monstrare, resque sempiternas conse-
qui possim, aperte mihi velim expli-
ces. Ait igitur Barlaam: Diuitiæ ad
sempiternam regionem per pauperum
manus præmittuntur. Ait enim qui-
dam sapientissimus Propheta, Daniel
nomine, ad Regem Babylonis: *Pro-*
pter hoc, Rex, consilium meum tibi pla-
ceat, & peccata tua elemosynis redime,
atque iniustitias tuas in miserationibus
pauperum. Quinetiam Saluator his ver-
bis vtitur: *Facite vobis amicos de mam-*
mona iniquitatis: vt cū defeceritis, re-
cipiant vos in aeterna tabernacula. Mul-
taque de elemosyna & largitione erga
pau-

Dan. 4.

Luc. 16.

Matt. 25.

pauperes, in Euangelico volumine inculcat.

Ad hunc scilicet modum, quam tutissimè fortunas tuas omnes per egen-
tium manus illuc præmiseris. Nam *Quicquid in pauperes confer-*
quidquid in eos beneficij contuleris, *tur, Christus sibi*
Dominus sibi asciscens, magno cum *asciscit.*
scenore tibi rependet. Etenim eos, qui
ipsius amore præditi sunt, beneficio-
rem remunerationibus semper superat.
Ad hunc inquam modum huius sæculi,
cui diu iam non sine ingenti afflictione
seruisti, surrepris thesauris, ex his præ-
clare viaticum tibi in futurum compa-
rabis, atque alieno eos eripiens, tibi ipsi
prius recondes, per fluxa nempe & ca-
duca hæc bona, ea, quæ firma & stabilia
sunt, emens. Deinde autem, Deo tibi o-
pem ferente, huius mundi incertitudi-
nem & inconstantiam perspicies: omni-
busque rebus valere iussis, ad futurum
te transferes, atque ea, quæ prætereunt,
ipse præteriens, ijsque rebus, quæ in spe
positæ ac firmæ sunt, te addicens, tene-
brasque cum mortis vmbra relinquens,
odioque tum mundum, tum mundi prin-
cipem insectans, carnemque interitui
obnoxiam hostem tibi esse ducens, ad
lucem inaccessibilem accures cruceque
humero sublata, Christum irretortis *1. Tim. 6.*

H 7 oculis

12. BARLAAM ET IOSAPHAT

oculis sequeris, ut etiam cum ipso glorificeris, vitaque; non iam caudæ & fallacis Hæres efficiaris.

Iosaphat itaque ad eum ait: Istud ipsum, nempe omnia pro nihilo putare, atque usque adeo asperum vitæ genus suscipere, quemadmodum superius dixisti, vetusne institutum est, ab Apostolorum doctrina manans, an recens mentis vestræ solertia excogitatum, tanquam scilicet hoc, ut melius ac præstantius, vobis amplectendum duxeritis.

Senex autem ait: *Non recens inductam legem tibi affero (absit istud) verum antiquitus nobis traditam.* Dixit enim Dominus ad diuitem quendam, qui ex ipso percontabatur, quidnam sibi faciendum esset, ut vitam æternam consequeretur, iactabatque se cuncta, quæ in

Relinque lege scripta erant seruasse, *Unū tibi deest,*
re omnia vade, vade omnia qua habes, & da pauperibus, & habebis thesaurū in celo, & veni,
antiquum *Dei consilium est.* ac sublata Cruce me sequere. At ille his auditis mœstitia affectus est. Erat enim admodum diues. Cum igitur Iesus eum mœ-

Vide in rore affectum vidisset, dixit, *Quam difficile est* qui pecunias habent, intrabunt in rore versa Regnum Dei! *facilius enim est camelum* ris, quidni per foramen acus transire, quam diuitem *eis Euan-* intrare in regnum Dei. Hoc

Marc. 10.

Luc. 18.

Hoc igitur mandato audito, sancti *gelium nō*
 omnes id studuerunt, ut ab huiusmodi *consulero*
 opum difficultate sese abstraherent, ac *propriariū*
 per largitionem erga pauperes, dispensis *rerum ab-*
 omnibus facultatibus, semper eternis que *dicationē,*
 diuitijs sibi ipsis reconditis, crucem *sed hanc*
 stulerunt. Christumq; secuti sunt: sic *esse huma-*
 mirum ut quidam, velut iam à me dictū *nam tra-*
 est martyrio perfunderentur, quidam *dicionem,*
 autem religiosæ vitæ exercitatione con- *cum dica-*
 certarent, atq; quantum ad veræ huius- *tur hic om-*
 cæ Philosophiæ rationem attinet, nihilo *nes San-*
 illis inferiores essent. Quocirca illud *ctos, qui ad*
 scias velim, Regis nostri ac Dei manda- *perfectionē*
 tum hoc esse, per quod homines sempit- *vita con-*
 ernerorū bonorum particeps redduntur. *endere*

Cum igitur, inquit Iosaphat, tam an- *voluerūt,*
 tiqua & necessaria huiusmodi Philoso- *hoc Domi-*
 phia sit, quid causæ est, quam obrem *ni man-*
 hodierna die pauci sint, qui hanc vitam *datum ad*
 imitentur? *literam*

Respondit Senex: Multi quidem eam *seruasse.*
 imitati sunt, & etiamnum imitantur, *Martyri-*
 at multò plures cunctantur, ac moras *bus religio-*
 nectunt. Pauci enim sunt, ut ait Domi- *si nihilo in-*
 nus, qui per arctam & angustam viam *feriores.*
 incedant: qui autem per facilem & la- *Matt. 7.*
 tam, quam plurimi. Nam qui semel pe- *Luc. 13.*
 cuniarum cupiditate, & vitiorum, quæ

Peccatum ex voluptatibus oriuntur, amore corre-
compedes pti, venæq; & inani gloriæ addicti sunt
inijcit. vix ab ipsis diuelli possunt, vt qui alieno
domino, quiq; omnia, contra ac Deus,
imperat, atque ipsos tanquam cathenis
quibusdam vinctos tenet, vltro seipso
manciparint. Animus quippe, cum se-
mel salutis suæ spem abiecerit, habenas
suas auersis à ratione cupiditatibus per-
mittens, quaqua uersum fertur. Ac pro-
inde Propheta offusam huiusmodi ani-
mis amentiam deplorans, caliginisque
ipsos vrgentis crassitiem lugens, his
verbis vtebatur: *Filij hominū, vsqueque*
de suis ser. *gravi corde? vt quid diligitis vanitatem,*
& ad luluū *& quaritis mendacium.*

Psal. 44.

Nax. Ora.

de suis ser.

& ad luluū

Exijoten.

Rerum
mundarū
vanitas.

Quemadmodum etiam quidam sa-
pientum magistrorum nostrorum, vir
rerum diuinarum peritissimus, eandem
cum Propheta cantilenam canens, ac
quædam à seipso adiungens, tanquam
ex alta quadam & ditissima specula, o-
mnibus in clamat: filij hominū, vsque-
quo gravi corde? vt quid diligitis vani-
tatem, & quaritis mendacium, ma-
gnum nimirum aliquid hanc vitam, &
delicias, & exiguā gloriolam, & mēda-
cem prosperitatem esse existimantes?
quæ quidem non magis eorum sunt, qui
fruuntur, quam qui ea in spe habuerūt:
nec

nec rursus horum magis, quam eorum, qui ne ea quidem vnquam expectarūt: & quæ non secus ac puluis à turbine ad alios atque alios subinde perflantur, ac vicissim iactantur, aut fumi instar defluunt, ac velut in somnium homines ludificantur, & vt umbra retineri nequeunt, ac denique ita natura comparata sunt, vt nec cum absunt, ea se habituros esse homines desperēt, nec cum adsunt, possidentibus certa & stabilia sint.

Cum igitur ad hunc modum Saluator præcipiat, Prophetæ & Apostoli prædicent, ac sancti omnes viri, tum re ipsa, tum sermone ad virtutis viam ab omni errore maximè immunem nos impellant, etiam si pauci hanc teneant, cōtra, autem multi latam, atq; in exitium ducentem sibi deligant, non tamē propterea diuinæ huius Philosophiæ institutum minoris æstimandum est.

Vt enim Sol, cum illuminandi causa exoriens radios suos affluenter emittat, omnesque ad excipiendum lumen cohortetur, si quidam clausis oculis splendorem ipsius intueri nolint, non propterea reprehensionem mereretur, aut à reliquis negligi debet, nec splendoris ipsius gloria ob illorum stultitiam in contemptu versatur: quin potius illi quidem

Simile.

quidem seiplos lumine orbantes, tanquam cæci parietes palpant, atque in multas scrobes præcipites ruunt, multisque spinis eorum oculi punguntur. Sol contra splendorem suum retinens, eos illustrat, qui ipsius lumen detecta facie contuentur: ad eundem quoque modum Christi lumen omnibus quidē illucet, splendoremq; suum nobis affatim impertit: at verò pro sua quisq; cupiditate, animiq; alacritate ipsum percipit. Nam nec ille iustitiæ Sol vllum ex his qui oculorum aciem in ipsum intēdere cupiunt, beneficio eo priuat: nec rursum his vim infert, qui suapte sponte tenebras eligunt: verum suæ quisq; liberæ voluntati & electioni, quam diuina hac vita est, relinquitur.

*Quid sit
liberū ar
bitrium.*

Cum autem Iosaphat, quidnam arbitrij libertas, atque electio esset, quaereret, respondit Senex: *Arbitrij libertas, est anima ratione utentis voluntas, sine ullo impedimento, ad id quod vult, hoc est siue ad virtutem, siue ad vitium, incitata, atque à summo illo parente & architecto ita effecta.* Rursum, *arbitrij libertas est intellectualis anime pro suo arbitratu agitatio.* Electio autem est, *earum rerum, qua in arbitrio nostro sita sunt, cum consilio coniuncta appetitio.*

Electio.

Siquidem

Si quidem rem eam, quæ inito consilio
 melior iudicata est, eligentes appeti-
 mus. Consilium, est *inuestigatrix appe-
 titio de rebus gerendis, quarum penes nos
 potestas est.* Deliberat enim quispiam,
 expediatne aliquid agere, nec ne. Dein-
 de quod præstantius est, iudicat: ac iu-
 dicium efficitur. Mox autem afficitur
 atque id quod ex consilio iudicatum est,
 amat: ac *sententia* dicitur. Nam si ita iu-
 dicet, ut tamen erga id quod iudicatum
 est, minimè afficiatur, hoc est, id mini-
 mè amet, sententia hæc quaquam ap-
 pellatur. Tum post affectionem fit ele-
 ctio. Nam electio nihil aliud est, quam
*duabus rebus propositis, alteram præ alte-
 ra amplecti & eligere.* Atque illud vel ex
 ipsa ethymologia perspicuum est, ele-
 ctionem esse consilium cum dijudica-
 tione coniunctum. *ἡ προαίρεσις* enim est
 alterum præ altero electum. Nemo por-
 rò quicquã adhibito iudicio alteri præ-
 fert, nisi prius consilium inierit: nec rur-
 sum eligit nisi prius iudicarit. Nã quo-
 niam non ea omnia, quæ nobis recta &
 præclara esse videntur, in opus perduce-
 re studemus, tum denique electio & e-
 ligendum efficitur, id quod ex consilio
 propositum est, cum appetitionem co-
 mitem asciuerit.

*Consilium
quid.*

Sententia.

*Quid sit
electio.*

Ex

Ex quo concluditur, electionem esse appetitionem *cum deliberatione conium-ctam earum rerum, quæ in nostra potestate sita sint*. Etenim id quod ex consilio præpositum est, eligētes appetimus. Omne quippe consilium actionis causa & propter actionem suscipitur. Ita, consilium quidem electionem antecedit: electio autem omnem actionem. Quocirca non modo actiones, sed ea etiam, quæ animo agitantur (quæ quidem electiones exhibent) tum coronas, tum pœnas accersunt. Etenim electio, in his rebus quæ in arbitrio nostro sitæ sunt, versans, tum peccati, tum iusti operis origo est. Nam quarum rerum facultates penes nos sunt, harum etiam actiones facultatibus consentaneæ penes nos sunt. Quamobrem cum facultates virtuti consentaneæ in nostra potestate sint, in nostra quoque potestate virtutes sint necesse est. Propriè enim in arbitrio nostro consistunt ea omnia, quæ animam attingunt, & de quibus deliberamus.

Ad hunc igitur modum liberè consultantibus hominibus ac libera item voluntate eligentibus, quatenus quispiam eligit, hætenus quoque diuinam lucem percipit, atque in Philosophiæ studijs

129.
Cogitatio
operetur.

In homi-
nis potesta-
te virtus
est: præsup-
posita ta-
men diui-
na gratia.

Studijs progressus facit, varia enim electionum sunt genera. Et quemadmodum quædam aquarum fontes è terra visceribus scaturientes, partim è superficie terræ oriuntur, partim aliquanto profundius, partim profundissimè: atq; harum aquarum, aliæ è propinquo emanant, gustuque dulces sunt, aliæ ex imo exeunt, ac salsa aut sulphureæ sunt, atq; item aliæ vberimè profluunt, aliæ paulatim stillant. Eodem modo in electionibus quoq; cogita, alias celeres ac perquam feruidas esse, alias segnes & frigidas, ac rursus alias ad virtutem omninò propensas, alias ad vitium omnibus viribus inclinatas. Igitur quales earum affectiones sunt, tales quoq; ad agendū imperus consequuntur.

Simile.

*BARLAAM REGIS FILIVM IN
salutis spem adducit : ac deinde ostendit
Christianam religionem, et si prima
fronte aspera videatur, tamen si
restè consideretur, dulcem
ac suauem esse.*

CAPVT XVI,

DIxit autem ad Senem Iosaphat:
Suntne etiam alij nonnulli, qui
eadem